

Zonen van KNIL-militairen willen deze helden eren

DE STRIJD OM TIMOR MAG NIET VERGETEN WORDEN

In 1942 hielden 250 KNIL en 500 Australische militairen na de invasie van Japan in Nederlands-Indië nog tien maanden stand op het eiland Timor. Als enige strijdgroep gaven zij zich niet over. In Nederland is deze geschiedenis onderbelicht gebleven. Leo Bloemhard en Gerard van Haren, zonen van KNIL-Timor-militairen, willen graag meer bekendheid geven aan deze moedige strijd.

Zwart-witbeelden tonen een haag militairen van het Koninklijk Nederlands-Indisch Leger (KNIL) in 'presenteer geweer'-houding. De driekleur wappert. Het Wilhelmus weerklinkt. Een Australische nieuwslezer geeft commentaar.

De film dateert van 3 februari 1943 en laat de decoratie van KNIL-guerrillastrijders zien. Ze zijn teruggekeerd van hun strijd op het eiland Timor en worden in Darley Camp Australia geëerd voor hun heldhaftige optreden. Tussen hen staan ook de KNIL-militairen Fredrik Bloemhard en Henri van Haren. Hun zonen Leo Bloemhard (70) en Gerard van Haren (72) zien het filmpje zo'n 75 jaar later voor het eerst. "Het emotioneerde me om mijn vader daar als jonge soldaat te zien. De beelden brachten de geschiedenis dichtbij", vertelt Leo, als hij het indrukwekkende filmpje opnieuw laat zien in zijn woning in Breukelen.

ONVERSCHROKKEN VERZET

Gerard knikt. "Dat geldt ook voor de foto's en archiefstukken die we over onze vaders vonden." Hij toont kopieën van een dagboek uit 1942, waarin de gebeurtenissen op Timor van dag tot dag beschreven worden en de naam Henri van Haren meermaals genoemd wordt. In de nacht van 19 op 20 februari 1942 begint de Slag om Timor met de landing van het Japanse leger op Timor, dat een kolonie van Nederland en Portugal is. Tien maanden lang voeren 250 KNIL-militairen samen met 500 Australische commando's een verbeterde strijd tegen de Japanse bezetter. Als één van de weinige gevechtsgroepen in Nederlands-Indië geven zij zich niet over. Met

Leo Bloemhard en een foto van zijn vader.

hun onverschrokken verzet en guerrillastrijd brengen zij het Japanse leger flinke verliezen toe en verstoren zij de opbouw van de Japanse oostflank. Dankzij een spectaculaire redding door de Nederlandse torpedootjager de

Hr. Ms. Tjerk Hiddes worden de mannen in december 1942 uiteindelijk geëvacueerd naar Australië.

'EEN UITKERING WERD AFGEWEZEN'

"Mijn vader heeft over deze periode nooit veel willen praten", vertelt Leo. "Ik wist alleen dat hij tijdens de Tweede Wereldoorlog tegen de Japanners had gevochten op Timor en dat hij als enige in de familie niet in een krijgsgevangenen- of Jappenkamp had gezeten. Toen ik in 2017 met pensioen ging, wilde ik er toch graag meer over weten. Ik verdiepte me in het verleden van mijn vader en vond veel detailinformatie in verklaringen die hij in 1978 heeft afgelegd bij de Centrale Raad van Beroep van de Uitkeringsraad Vervolgingslachtoffers 1940-1945. Hij wilde erkend worden als vervolgingsslachtoffer. Zijn aanvraag werd, net als bij veel andere Timor-veteranen, afgewezen. Dat zat hem erg dwars. Hij overleed in 1979 en kon het besluit niet meer aanvechten."

'ALS KINDEREN LUISTERDEN WE MEE'

Tijdens zijn zoektocht kwam Leo in contact met Gerard van Haren uit Nijmegen, wiens vader sergeant-majoor Henri van Haren als commandant betrokken was bij dezelfde strijdgroep. In tegenstelling tot Fredrik Bloemhard heeft Henri van Haren, die in 1962 overleed, wel veel gepraat over de oorlog. "Als er kennissen uit Indië over

de vloer kwamen, vertelde hij bijvoorbeeld over de KNIL-expedities en de strijd op Timor. Dan luisterden wij als kinderen mee. Later zag ik zijn verhalen bevestigd in archiefstukken." Zo toonde Henri van Haren zich een dapper man tijdens de nachtelijke aanval van de Japanners op 20 februari 1942. De verliezen bij zijn sectie zijn zo groot dat hijzelf onder zwaar vijandelijk vuur een mitrailleur bedient. Hij begeleidt de eerste maand van de guerrillastrijd en de terugtocht naar Nederlands gebied onder zeer moeilijke omstandigheden. Koningin Wilhelmina kende Van

Gerard van Haren en zijn vader

Een keiharde guerrillastrijd van tien maanden die in ons land nauwelijks erkenning heeft gekregen.

Haren op 29 oktober 1942 het Bronzen Kruis toe voor zijn moedig optreden. Hij vocht toen nog op Timor.

KIST VOL DOCUMENTEN

"Leo en ik wisselden veel informatie over onze vaders uit", vertelt Gerard. "Wat hielp was een grote legerkist met documenten, foto's en negatieven van mijn ouders." In 2019 vroegen Leo en Gerard een subsidie aan bij het Mondriaanfonds om een website, boek en documentaire te kunnen maken over de vergeten guerrillastrijd op Timor. "Die werd toegekend. We hebben ons verenigd in een zeskoppig projectteam. Inmiddels is er een website, een Facebookgroep en ook een boek, geschreven door historicus Robbert van Leeuwen", vertelt Leo.

OP ZOEK NAAR ANDERE NAZATEN

Gerard: "Leo en ik hebben niet alleen het verhaal van onze vaders vastgelegd, maar ook dat van andere KNIL-militairen. We zijn dan ook op zoek naar nazaten van Timor-veteranen die ons hierbij kunnen helpen of die juist meer willen weten over hun familielid." Op deze manier wil het projectteam

KNIL Verzet Timor 1942 meer bekendheid geven aan een strijd die in Nederland, anders dan in Australië, onderbelicht is gebleven. "In Australië is er wel veel over bekend, maar de rol van Nederland wordt er sterk gemarginaliseerd. Daar willen we graag iets aan veranderen door bijvoorbeeld belangrijke feiten toe te voegen die nu in hun geschiedenis ontbreken. We hebben contact met verschillende Australische veteranenorganisaties die ons helpen bij het onderzoek en daarvoor openstaan. Het belangrijkste is echter dat deze vergeten strijd in Nederland meer aandacht krijgt", zegt Leo.

MEER RESPECT

Die is er weinig geweest. Na terugkeer in Nederland krijgen de KNIL Timor-veteranen vrijwel geen aandacht en erkenning. "In Australië ontvingen ze medailles voor hun moed, maar in Nederland gebeurde dat nauwelijks. Uitkeringsaanvragen werden afgewezen. Verzetsmensen in

Nederland kregen een buitengewoon pensioen voor hun verdiensten, terwijl Indische verzetslieden daarvoor niet in aanmerking kwamen."

"Ook op de Nationale Indië-herdenking op 15 augustus wordt het verzet op Timor nooit genoemd. Dat zien we graag anders. Het dappere handelen van deze KNIL-strijders verdient meer respect dan het nu krijgt." ■

'Zij wilden niet buigen. De guerrilla van het KNIL op Timor 1942'

Robbert van Leeuwen
ISBN 978909364957

Het boek is te bestellen via verzettimor1942.nl
Het projectteam Verzet Timor 1942 komt graag in contact met nazaten van Timorveteranen. Contact via: info@verzettimor1942.nl

REAGEREN OP DIT ARTIKEL?
redactie@maxmagazine.nl of Postbus 277 - 1200 AG Hilversum